

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ВИПУСК № 223

 ОТГ ВСЕУКРАЇНСЬКА
АСОЦІАЦІЯ

Дайджест актуальних новин щодо
діяльності органів місцевого
самоврядування в умовах воєнного стану

ДЕРЖАВНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ

Нові урядові рішення, що впливають на дитиноцентричне та гендерно чутливе відновлення України

У межах реалізації Угоди про партнерство між Всеукраїнською асоціацією об'єднаних територіальних громад та Представництвом ЮНІСЕФ в Україні «Партнерство заради дитиноцентричного та гендерно чутливого відновлення в Україні: врядування, реформи, адвокація, залучення», продовжуючи системний моніторинг урядових рішень, експерти Асоціації здійснили правовий аналіз постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України, прийнятих у період з 13 по 30 липня 2026 року.

Метою аналізу було визначити урядові рішення, які мають прямий або опосередкований вплив на забезпечення прав дитини, гендерної рівності, інклюзивності, безбар'єрності та післявоєнного відновлення територіальних громад, а також оцінити рівень інтеграції цих підходів у державну політику.

Під час моніторингу опрацьовано нормативно-правові акти у сферах освіти, соціального захисту, молодіжної політики, розвитку людського капіталу, цифровізації публічних інвестицій, психологічної підтримки, регіонального розвитку та забезпечення стійкості громад. Особливу увагу приділено їх потенційному впливу на дітей, сім'ї з дітьми, молодь, внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю та інші вразливі категорії населення.

Проведений аналіз засвідчив, що у другій половині липня 2026 року Уряд продовжив формування нормативної бази, спрямованої не лише на реагування на наслідки війни, а й на створення довгострокових механізмів відновлення людського потенціалу, розвитку соціальної інфраструктури, підвищення стійкості громад та модернізації системи публічного управління.

За результатами аналізу визначено 10 урядових рішень, що мають найбільше значення для органів місцевого самоврядування у контексті забезпечення прав дітей, підтримки сімей, розвитку інклюзивної політики та реалізації принципів дитиноцентричного й гендерно чутливого відновлення.

Докладніше за посиланням

ДЕРЖАВНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ

Застосування англійської мови в закладах дошкільної освіти: МОН надало методичні рекомендації

Відповідно до законів України «Про застосування англійської мови в Україні» та «Про дошкільну освіту» з 01 вересня 2026 року вивчення англійської мови дітьми старшого дошкільного віку (п'яти–шестирічного віку) є обов'язковою складовою освітнього процесу в усіх закладах дошкільної освіти незалежно від форми власності та підпорядкування. З цією метою у штатні розписи садків передбачено введення посади «вчитель англійської мови» з розрахунку 0,25 штатної одиниці на одну групу.

Щоб запровадження англійської мови у закладах дошкільної освіти з початку 2026/2027 навчального року відбулось більш комфортно для педагогів і керівників, Міністерство освіти і науки України у листі від 29.07.2026 № 1/16388-26 (лінк) надало методичні рекомендації щодо:

- професійного розвитку педагогів;
- освітніх та парціальних програм;
- організаційного забезпечення освітнього процесу;
- кваліфікації та формату залучення педагогічних працівників, які забезпечують реалізацію англійськомовного компонента освітньої програми;
- відповідного алгоритму дій керівника закладу дошкільної освіти.

Натомість нагадуємо, що Всеукраїнська асоціація ОТГ очікує від Міністерства освіти і науки України відповідь на інші, порушені представниками територіальних громад питання щодо впровадження англійської мови у садках.

Докладніше за посиланням

ДЕРЖАВНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ

Зміни до правил примусової евакуації дітей із зони бойових дій

Внесено зміни до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 “Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини” та Порядку створення та діяльності сім'ї патронатного вихователя, влаштування, перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2021 р. № 893 “Деякі питання захисту прав дитини та надання послуги патронату над дитиною” стосовно обов'язкової евакуації дитини в примусовий спосіб з територій активних воєнних (бойових) дій.

Зокрема, мова йде про роль кожного органу і служби у забезпеченні інтересів дитини, а саме про: орган опіки та піклування, службу у справах дітей облдержадміністрації (військової адміністрації), юрисдикція якої поширюється на територію, з якої здійснено евакуацію дитини, поліцейських, що здійснюють евакуацію, Державну службу у справах дітей тощо.

Запроваджено чітке правове поняття для таких дітей. Постанова офіційно запроваджує статус «евакуйована дитина» та визначає, що відбуватиметься після її вивезення (встановлює обов'язковий алгоритм після вивезення: медичний огляд, оцінка потреб, психологічна допомога). Евакуйовану дитину насамперед намагаються передати родичам у безпечних регіонах. За їхньої відсутності дитину влаштовують до патронатних чи прийомних сімей, Дитячих будинків сімейного типу або спеціалізованих закладів.

Докладніше за посиланням

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Уряд затвердив порядок організації та здійснення наставництва

Так, затверджений Порядок визначає механізм здійснення наставництва, зокрема йдеться про:

- навчання та сертифікацію тренерів з підготовки у наставники;
- підготовку та взаємодобір наставників;
- перелік документів, необхідних для наставництва;
- умови укладання, внесення змін і припинення дії та розірвання договору про наставництво;
- особливості корпоративного наставництва;
- особливості супроводу та супервізії наставництва, а також здійснення моніторингу процесу наставництва.

Також зазначеною постановою Уряду внесено відповідні зміни до:

- Порядку формування, ведення та доступу до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 № 99 «Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг»;
- Положення про Державну службу України у справах дітей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.09.2023 № 1048 «Деякі питання Державної служби у справах дітей»;
- Порядку організації надання соціальних послуг, ведення випадку та визначення чисельності соціальних менеджерів, відповідальних за забезпечення та ведення випадку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2026 № 64 «Деякі питання організації надання соціальних послуг». Водночас визнано такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 465 «Деякі питання здійснення наставництва над дитиною».

Однак Всеукраїнська асоціація ОТГ, у цілому поділяючи цінності ідеї організації наставництва, під час підготовки висновку до проєкту акта наголошувала на значних ризиках перекидання на територіальні громади обов'язку надавати нову соціальну послугу з організації наставництва, реалізація якої потребуватиме значного залучення додаткових трудових, організаційних та фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів. Під час узгоджувальної наради, що відбулась 21 липня 2026 року, представники розробника проєкту акта запевнили, що фінансування надання такої послуги буде здійснюватись за донорські кошти, а згодом – з державного бюджету. Проте, постановою встановлено, що фінансування буде здійснюватись за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Докладніше за посиланням

На порядку денному – питання роботи вчителів англійської мови в закладах дошкільної освіти

Всеукраїнська асоціація ОТГ звернулася до Міністерства освіти і науки України із проханням урегулювати розбіжності Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затвердженого наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327, та Типових штатних нормативів закладів дошкільної освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12.06.2025 № 844, у частині професійної назви посади «вчитель англійської мови» у прив'язці саме до сфери дошкільної освіти.

Нагадуємо, що з 01.09.2026 запроваджується обов'язкове вивчення англійської мови для дітей старшого дошкільного віку. З цією метою у штатні розписи садків передбачено введення посади «вчитель англійської мови» з розрахунку 0,25 штатної одиниці на одну групу. Водночас у чинному Національному класифікаторі України ДК 003:2010 «Класифікатор професій» відсутня професія «вчитель англійської мови» у прив'язці саме до сфери дошкільної освіти. Натомість наявні посади «Вчитель з дошкільного виховання» (код 3320), «Вихователь» та «Керівник гуртка» (код 3340).

Також територіальні громади звертаються до Всеукраїнської асоціації ОТГ з проханням отримати від профільного Міністерства роз'яснення механізму тарифікації вчителів англійської мови закладів дошкільної освіти і методики обрахунку годин таких педагогічних працівників у різновіковій групі.

Докладніше за посиланням

Визначено коледжі, які отримають державне фінансування на оновлення інфраструктури в межах проєкту «100 майстерень» у 2026 році

Докладніше за посиланням

Кабінет Міністрів України затвердив Концепцію розвитку психологічної служби в системі освіти на період до 2030 року

Документ визначає стратегічні напрями розвитку психологічної служби та передбачає створення цілісної, доступної й стійкої системи психосоціальної та психологічної допомоги для всіх учасників освітнього процесу до 2030 року.

Концепція передбачає перехід від реагування на окремі випадки до системної моделі підтримки, інтегрованої в освітній процес. Вона має забезпечити раннє виявлення психоемоційних труднощів, безперервність допомоги, взаємодію із закладами охорони здоров'я та надавачами соціальних послуг, а також узгодженість із державною політикою у сфері психічного здоров'я.

Нова модель психологічної служби ґрунтується на чотирьох взаємопов'язаних рівнях надання психосоціальної та психологічної допомоги.

Перший рівень передбачає створення психологічно безпечного освітнього середовища. Йдеться про формування культури безпеки, розвиток доброзичливої комунікації, профілактику насильства й булінгу, а також інтеграцію соціально-емоційного навчання в освітній процес. Другий рівень – базова психосоціальна та психологічна допомога. Її забезпечуватимуть педагогічні та науково-педагогічні працівники, які зможуть вчасно помічати зміни в емоційному стані здобувачів освіти, надавати первинну підтримку та, якщо потрібно, залучати фахівців психологічної служби.

Третій рівень охоплює цілеспрямовану допомогу, яку надаватимуть практичні психологи та соціальні педагоги. Концепція передбачатиме психодіагностику, індивідуальні й групові консультації, психологічний супровід, соціально-педагогічний патронаж та підтримку педагогів у плануванні індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти.

Четвертий рівень передбачає взаємодію із системою охорони психічного здоров'я. Якщо потреби дитини виходять за межі компетенції психологічної служби закладу освіти, буде забезпечено переспрямування до інклюзивно-ресурсних центрів або інших профільних фахівців із подальшим урахуванням їхніх рекомендацій в освітньому процесі.

Докладніше за посиланням

Уряд розподілив понад 83 615,8 тисяч гривень для організації безоплатного гарячого харчування учнів у 1786 закладах загальної середньої освіти.

На 2026–2027 навчальний рік уряд розподілив понад 83 615,8 тисяч гривень. Кошти отримають громади Дніпропетровської, Запорізької, Миколаївської, Одеської, Сумської, Харківської, Херсонської та Чернігівської областей для організації безоплатного гарячого харчування учнів у 1 786 закладах загальної середньої освіти.

Це області, які підтримує Всесвітня продовольча програма ООН. Тут діє окремий механізм співфінансування для організації харчування учнів початкової школи. З державного бюджету на харчування одного учня початкової школи передбачено 35 гривень, ще 15 гривень — надаватиме Всесвітня продовольча програма ООН. Такий підхід дає змогу забезпечити безоплатне гаряче харчування дітей та підтримати громади, які працюють у складних умовах.

Такий механізм дасть змогу забезпечити безоплатне гаряче харчування дітей навіть у громадах, які працюють в умовах постійних безпекових викликів, а також завчасно підготуватися до початку нового навчального року. Завчасний розподіл коштів дасть змогу громадам вчасно провести закупівлі, укласти договори з постачальниками та організувати харчування дітей уже з початку нового навчального року.

[Докладніше за посиланням](#)

130 майбутніх академічних ліцеїв отримають кошти на створення сучасних освітніх просторів

[Докладніше за посиланням](#)

Нова редакція Порядку організації інклюзивного навчання: ключові зміни з 1 серпня

[Докладніше за посиланням](#)

Громадам презентували напрями фінансування освітньої інфраструктури на 2027 рік та критерії відбору проєктів

Представникам обласних військових адміністрацій та органів місцевого самоврядування презентували критерії відбору публічних інвестиційних проєктів, які претендуватимуть на державне фінансування у 2027 році. Учасники також ознайомилися з напрямками розвитку освітньої інфраструктури, які розглядаються під час планування державної підтримки на 2027 рік, та практичними рекомендаціями щодо підготовки проєктів у цифровій екосистемі DREAM.

У 2027 році планується державна підтримка розвитку освітньої інфраструктури, зокрема за такими напрямками: облаштування укриттів; модернізація харчоблоків; придбання шкільних автобусів; протипожежний захист; створення сучасного освітнього середовища в межах реформи НУШ; модернізація майстерень і лабораторій закладів професійної та фахової передвищої освіти.

[Докладніше за посиланням](https://hromady.org/)

Затверджено правила ведення військового обліку в реєстрі Оберіг

Постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2026 № 981 «Деякі питання ведення Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів і перевірки дійсності військово-облікових документів консульською посадовою особою закордонної дипломатичної установи України" затверджено:

- Порядок ведення Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів;
- Порядок перевірки дійсності військово-облікових документів консульською посадовою особою закордонної дипломатичної установи України.
- Документ визначає механізм внесення, оновлення, перевірки та виправлення даних у реєстрі, а також способи, якими громадяни можуть отримати інформацію про себе.
- Як дані про людину вносять до реєстру Оберіг
- Інформацію до Оберегу мають внести протягом п'яти робочих днів після її надходження.
- Це відбувається або автоматично (через обмін з іншими державними системами, реєстрами та базами даних), або вручну (на підставі інформації від самої людини, державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, закладів освіти, ТЦК та СП і військових частин).
- Оновлення та перевірка інформації в реєстрі Оберіг
- Актуалізація відомостей у системі здійснюється або в автоматичному режимі завдяки обміну з іншими державними системами, або вручну уповноваженими на це працівниками.
- Будь-яка інформація, яку особа надає особисто, обов'язково проходить перевірку та зіставляється з уже наявними в Реєстрі даними.
- Виправлення помилок в Оберегу
- Уточнення або виправлення недостовірної інформації в реєстрі Оберіг можливе в автоматичному режимі або за зверненням особи.
- Для коригування даних слід подати заяву до органу ведення Реєстру, у якому людина перебуває на військовому обліку. Якщо неправильні дані вніс інший орган, звертатися потрібно саме до нього.
- Якщо помилка надійшла з іншої державної системи, її виправляють на підставі уточненої інформації від відповідного державного органу.

Дізнатися інформацію про себе в Оберегу можна безкоштовно трьома способами:

- через Резерв+;
- через Єдиний державний вебпортал електронних послуг, якщо є технічна можливість;
- подавши письмовий запит до районного або міського ТЦК та СП чи його відділу, в якому людина перебуває на обліку. Водночас передбачено, що втратить чинність Постанова КМУ від 10.05.2024 №523 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів».

Докладніше за посиланням

БЕЗПЕКА: ЖКГ

Уряд уточнив порядок надання фінансової державної підтримки фізичним особам на встановлення систем автономного та резервного електропостачання, альтернативних джерел енергії та генераторів у домогосподарствах

Кабінет Міністрів України ухвалив постанову від 29 липня 2026 р. № 979 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 р. № 29 і від 7 червня 2024 р. № 673», яка коригує механізми фінансової підтримки та використання бюджетних коштів

Державна підтримка надається з метою здешевлення вартості кредитів та/або погашення частини основної суми боргу за кредитами, залученими для придбання та встановлення фотоелектричних модулів та/або вітрових електроустановок встановленою потужністю від 1 кВт до 10 кВт разом із гібридними інверторами, що здатні працювати як в автономному, так і в синхронному із зовнішньою мережею режимі, та установками зберігання енергії ємністю від 1 кВт·год на кожен 1 кВт встановленої потужності генеруючої установки, а також генераторів (дизельних, бензинових, газових або двопаливних), які можуть застосовуватися самостійно або у складі гібридної системи електропостачання (далі - обладнання).

Компенсація відсотків та/або компенсація частини основної суми боргу за кредитом надається одній фізичній особі за одним кредитним договором на придбання та встановлення самостійно або із залученням спеціалізованих організацій гібридної системи електропостачання у власному приватному домогосподарстві з об'єктом нерухомості (крім земельних ділянок), загальна площа якого не перевищує 300 кв. метрів. Мінімальна сума кредиту становить 10 тис. гривень, а максимальна сума кредиту, що надається фізичній особі (домогосподарству), не перевищує 480 тис. гривень на придбання та встановлення обладнання резервного та автономного електроживлення відповідно до цього Порядку.

Докладніше за посиланням

Всеукраїнська Асоціація ОТГ

тел.+38 068 914 17 35

e-mail: office@hromady.org

Канали комунікації

За посиланням

SALAR International
У складі Шведської Асоціації
місцевих влад і регіонів

Швеція
Sverige

Polaris

співпраця з
німеччиною
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

KFW

unicef
для кожної дитини

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
За підтримки Швейцарії

DECIDE
швейцарсько-український проєкт
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

DOCCU
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

PÄDAGOGISCHE
HOCHSCHULE
ZÜRICH

**PH
ZH**